

Arhitekt ja algoritm. Kood inspireerib

MARILIS LILOVER,
iiiiiii architecture, Lund

Kood on igal pool ja maailmast on saanud laboratoorium! 70% Wall Streeti tehingutest teevad algoritmid. Muusikatööstus vajab algoritme, et välja sõeluda edetabeleid vallutama seatud lood. Klienditeenindustes kasutatavad algoritmid panevad sisehelistaja paari tema profiilile kõige paremini sobiva klienditeenidajaga, analüüsides tegu-, nimi- ja määrsõnade kasutamist helistaja pöördumises.

Algoritmist räägitakse kogu aeg, räägitakse kui vanast sõbrast, heast, kuid nähtamatust kaaslasest.

Selles kontekstis pole üldse ime, et ka arhitektid on hakanud uurima võimalusi, kuidas koodi ja algoritme oma töösse kaasata, küll teisel moel kui seni, kus arvuti vaid talletas ja mõningal määral töötles geomeetrist informatsiooni, mis arhitekti peas juba eelnevalt kuju on võtnud.

Uueks levinud suunaks on uurida, kuidas digitaalsete vahendeid radikaalse disaini loomisel juba algusjärgus kasutada.

”

Algoritm on töövahend, mis laseb meil ületada oma piire, lubab ekspeditsiooni tundmatusse.

Algoritm. Algoritm pole sõber või lahe sõna. Algoritm on töövahend, mis laseb meil ületada oma piire, lubab ekspeditsiooni tundmatusse. Arvuti pole enam paljalt masin, mis toodab ultrarealseid renderdusi või aitab kontrollida, visualiseerida ja realiseerida keerulist geometriat. Oleme tunnustajaks värske ja innovaatilise vormi tulekule, olgu selleks looduse seaduspärasustest inspireeritud struktuurid või parameetriselised süsteemid. Digitaalsed manipulatsioonid, simulatsioonid ja vormieksperimendid pole enam äär-

muslike avangardsete rühmituste ehk väiksemate eksperimentaalsete arhitektuuribüroode/laborite pärusmaa, vaid täidavad järjest kesksemat rolli tänapäevase arhitektuurse informatsiooni loomisel.

Parameetriseline maffia. Siia maani on siiski olnud tendents, kus parameetriseliste süsteemide abil on loodud enamjaolt vaid vormi vormi pärast, figuratiivseid ornamente, postmodernistlikku kelkimist või tehniliselt keerulisi, kuid siiski maneristlikke fassaade. Algoritm pole olnud vahend, vaid eesmärk, vormigeneraator, aga nii mõtte kui ka kirg, arhitektuuri sotsiaalne, kultuuriline ning poliitiline agenda on tagant kadunud.

Siiski – üha rohkem ja rohkem arhitekte ja arhitektuuribüroosid ei lepi pelgalt enam 3D-mudeli hiireklikkamisega apetiitsemaks muutmiseks. Nad vaatavad ka olemasolevate CAD-programmide kasutajaliidesele taha, vaatavad, kuidas luua uus, oma kood, kaval algoritm, et saada mitte ainult efektne disain,

fantastiline seninägematu vorm, vaid eelkõige efektiivne disain, st optimaalseim, keskkonnasõbralikum, rahasäästvaim või lihtsaim lahendus keerulisele probleemile.

Koodi organiseerija. Sest koodi potentsiaal ei lõpe avangardse vormileidmisega ja stilistiliste katsetustega, mida kahjuks liiga sageli näha saab, vaid järjest teravamalt esilekerkivad ökonoomsuse ja säästlikkuse põhimõtted sunnivad leidma hoonelise parimat disaini teatavatel tingimustel, majanduslikke, keskkonna või struktuuriliseid nõudmisi arvestatavat optimaalseimat vormi. Algoritme ei kasutata vaid väliseks efektiks, need aitavad ka modelleerida ja testida kasutuskõlblikkust, nende kasutamine arhitektuurses protsessis laseb luua hooned, mis keskenduvad rohkem näitajatele kui välimusele, lubab luua arhitektuuri, kus protsess on esikohal ja mitte produkt. Koodi ja arhitektuuri suhe muutub intiimsemaks, arhitekt pole enam pelgalt ruumi organiseerija, vaid ka koodide organiseerija.